

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 264/04-45

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Báránya a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti Vladimír Siku, bytom T., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., Advokátska kancelária, B., v ktorej namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 893/00, na neverejnom zasadnutí 27. januára 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 893/00 **p o r u š i l** základné právo Vladimíra Siku na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 893/00 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Vladimírovi Sikovi p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trenčín j e p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania Vladimíra Siku v sume 6 786 Sk (slovom šesťtisíc sedemstoosemdesiatšesť slovenských korún) jeho právnomu zástupcovi JUDr. D. K., Advokátska kancelária, B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti Vladimíra Siku vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 264/04-34 z 3. novembra 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť Vladimíra Siku, bytom T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. K., Advokátska kancelária, B., v ktorej namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 893/00. Sťažovateľ svoje podanie z 13. apríla 2004 doplnil listom z 5. októbra 2004 doručeným ústavnému súdu 8. októbra 2004.

Vo svojich podaniach sťažovateľ uviedol, že návrhom na začatie konania z 23. októbra 2000 sa domáhal proti Slovenskej poisťovni, a. s., T. (ďalej len „žalovaná“) náhrady škody spôsobenej poistnou udalosťou vo výške 165 255 Sk. Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 893/00-82 z 30. novembra 2001 návrh sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ v dôsledku nekonania alebo podľa neho neefektívneho konania okresného súdu „vo viacerých jeho veciach“ podal do rúk predsedu okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní z 31. januára 2001. Okresný súd na jeho sťažnosť odpovedal listom sp. zn. Spr. 1510/2001 z 19. februára 2001.

Hoci od podania návrhu sťažovateľa v predmetnej veci uplynulo takmer tri a pol roka, vo veci dosiaľ nie je s konečnou platnosťou rozhodnuté. Podľa sťažovateľa v predmetnom „neefektívnom doterajšom konaní“ neboli súdom „overené“ žiadne ním uplatňované dôkazy.

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením č. k. 19 Co 143/02-103 z 24. októbra 2002 rozsudok okresného súdu z 30. novembra 2001 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V rámci odôvodnenia tohto rozhodnutia krajský súd okrem iného uviedol: „Okresný súd totiž nevykonal žiadne dôkazy na navrhovateľom tvrdenú okolnosť, majúcu vplyv na rozsah žiadaného plnenia, že elektrická inštalácia bola vybudovaná v roku 1995.“ Z uvedených skutočností je podľa sťažovateľa zrejmé, že okresný súd v predmetnej veci bez oprávnených dôvodov efektívne nekonal.

Na základe uvedených skutočností je podľa sťažovateľa nesporné, že okresný súd porušil svojím postupom v predmetnej veci jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Spôsobené prietahy v konaní vyvolávajú u sťažovateľa „dlhodobý stav právnej neistoty, ktorý napriek využitiu dostupných právnych prostriedkov nápravy naďalej trvá“.

Predmet namietaného konania nie je podľa sťažovateľa tak právne ani fakticky zložitý, aby objektívne podmieňoval dlhšiu dobu na prípravu rozhodnutia.

Nečinnosťou okresného súdu sťažovateľ utrpel finančnú ujmu, pretože v prípade včasného rozhodnutia súdu v predmetnej veci, ktorým by jeho návrhu v celom rozsahu vyhovel, by u neho došlo k podstatnému zlepšeniu jeho finančnej situácie. Dlhodobý stav právnej neistoty u sťažovateľa spôsobil aj psychickú záťaž, ktorá vyústila až do duševnej poruchy a vyžiadala si opakovanú ambulantnú liečbu u psychiatra. Vzhľadom na čas, ktorý uplynul od podania jeho návrhu na okresnom súde možno podľa neho jeho celkovú finančnú ujmu stanoviť na 200 000 Sk.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal, aby ústavný súd vo svojom náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 893/00 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ďalej aby okresnému súdu prikázal konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk, a súčasne aby okresný súd zaviazal k náhrade jeho trov konania.

Sťažovateľ ústavnému súdu predložil taktiež fotokópiu listu sp. zn. Spr. 2231/03 z 9. júna 2003 preukazujúceho využitie účinných právnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

Na základe výzvy ústavného súdu zo 17. mája 2004 sa k predmetnej veci listom sp. zn. Spr 2345/2004 z 24. mája 2004 vyjadrila aj predsedníčka okresného súdu. Vo svojom vyjadrení predsedníčka okresného súdu popísala priebeh preskúmaného konania a v jeho závere uviedla: *„Z uvedeného vyplýva, že súd v predmetnej veci konal plynulo. Prietahy v priebehu konania som zo strany okresného súdu nezistila. Sudca zabezpečoval vykonávanie dôkazov priebežne. Nariad'oval pojednávania na základe vykonaných listinných dôkazov. To, že došlo k zrušeniu rozhodnutia a inému právnemu názoru odvolacieho súdu, ktorý nariadil vykonanie iných dôkazov nemôže byť zavineným prietahom, za ktorý by bolo potrebné priznať finančné zadosťučinenie. Ide o komplikovaný*

spor náhrady škody z poistnej udalosti. Náročnosť tohto sporu vyplýva jednak z právneho posúdenia veci, a jednak zo skutkového zisťovania, o čom svedčí aj zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhujem sťažnosť Vladimíra Siku na prietáhy v konaní neprijatť, nakoľko v konaní súdu I. stupňa nedošlo k žiadnym prietahom.“

Právny zástupca sťažovateľa zaslal ústavnému súdu na základe jeho výzvy listom z 2. decembra 2004 vyčíslenie trov konania, ktoré si uplatnil vo výške 6 786 Sk.

Okresný súd ústavnému súdu na základe jeho výzvy listom č. Spr 1484/2004-7 z 23. decembra 2004 oznámil, že súhlasí s upustením od verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci a k požiadavke ústavného súdu, aby oznámil aké ďalšie úkony boli v predmetnom konaní realizované po máji 2004, uviedol: „*Vo veci tunajšieho súdu sp. zn. 7C/893/2000 (Vladimír Sika c/a Slovenská poisťovňa, a. s., B. o zaplatenie 165.255,- Sk s prísl.) Vám oznamujem, že predmetný spis sa od 25. 05. 2004 do 17. 06. 2004 nachádzal na Ústavnom súde Slovenskej republiky v Košiciach. Po jeho návrate zákonný sudca obratom (dňa 17. 06. 2004) urobil dopyt na svedka, kedy bude schopný vo veci vypovedať. Na jeho účasti trval žalobca. Predchádzajúceho pojednávania sa nezúčastnil zo zdravotných dôvodov. Dňa 12. 07. 2004 oznámil svedok súdu, že jeho zdravotné problémy pretrvávajú a zaslal súdu písomnú výpoveď. Sudca určil vo veci pojednávanie na deň 01. 02. 2005.“*

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľ podal 24. októbra 2000 žalobu na okresnom súde proti žalovanej, ktorou si uplatnil svoje „*právo na náhradu škody*“ z poistnej udalosti vo výške 165 255 Sk.

Listom z 31. januára 2001 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní, na ktorú reagovala predsedníčka okresného súdu vyjadrením č. Spr 1510/2001 z 19. februára 2001.

Okresný súd vyzval 19. februára 2001 sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu. Sťažovateľ na túto výzvu reagoval žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov z 25. februára 2001 doručenou okresnému súdu 28. februára 2001.

Na základe pokynu okresného súdu z 12. marca 2001 bolo sťažovateľovi 28. marca 2001 zaslané potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch potrebné k posúdeniu priznania oslobodenia sťažovateľa od súdnych poplatkov vo veci.

Na základe sťažovateľom doručených dokladov vydal okresný súd ešte toho istého dňa, t. j. 20. apríla 2001, uznesenie č. k. 7 C 893/00-19, ktorým mu priznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 26. apríla 2001.

Pokynom sudcu z 23. mája 2001 bola žaloba zaslaná na vyjadrenie žalovanej, ktorá ju riadne prevzala 7. júna 2001 a následne 19. júna 2001 doručila okresnému súdu svoje vyjadrenie k žalobe.

Dňa 19. júna 2001 určil okresný súd termín pojednávania na 24. august 2001 a zároveň sťažovateľovi doručil vyjadrenie žalovanej z 18. júna 2001.

Na vyjadrenie žalovanej reagoval sťažovateľ svojím stanoviskom z 11. augusta 2001 osobne doručeným okresnému súdu 14. augusta 2001.

Pojednávanie okresného súdu z 24. augusta 2001 sa konalo za prítomnosti sťažovateľa a právnej zástupkyne žalovanej a po vypočutí účastníkov konania bolo odročené na 5. október 2001. Do toho času mala žalovaná predložiť kópie spisov poistných udalostí a súpis platieb, ako boli jednotlivé poistné udalosti likvidované. Potrebné doklady doručila žalovaná okresnému súdu 4. septembra 2001.

Pojednávanie okresného súdu z 5. októbra 2001 konané za prítomnosti sťažovateľa i právnej zástupkyne žalovanej bolo odročené na 6. november 2001 za účelom umožnenia štúdia spisu sťažovateľovi, ktorý sa za týmto účelom dostavil na okresný súd 10. októbra 2001.

Na základe nahliadnutia a preštudovania predmetného spisu doručil sťažovateľ 26. októbra 2001 okresnému súdu svoje vyjadrenie z 24. októbra 2001, v ktorom poukázal na „zásadné nedostatky v celom komplexe spisov“ a žiadal, aby okresný súd zaviazal žalovanú doplatiť mu náhradu škody vo výške 166 288,40 Sk.

Pojednávanie okresného súdu zo 6. novembra 2001 konané za účasti sťažovateľa i právnej zástupkyne žalovanej bolo odročené na 30. november 2001 za účelom predloženia stanoviska žalovanou. V stanovenej lehote doručila 26. novembra 2001 žalovaná okresnému súdu svoje vyjadrenie.

Na pojednávaní okresného súdu z 30. novembra 2001 konanom za prítomnosti oboch účastníkov konania bolo vyhlásené dokazovanie za skončené a bol vynesovaný rozsudok vo veci. Predmetným rozsudkom č. k. 7 C 893/00-82 vyhotoveným 2. januára 2002 a expedovaným účastníkom konania 23. januára 2002 súd návrh sťažovateľa zamietol a náhradu trov konania žalovanej nepriznal.

Dňa 27. februára 2002 bolo z Okresného súdu Trnava doručené odvolanie sťažovateľa z 18. februára 2002, ktorý ho zrejme omylom zaslal na tento súd.

Na základe pokynu okresného súdu z 28. februára 2002 bolo odvolanie sťažovateľa doručené 6. marca 2002 žalovanej na vyjadrenie v lehote 10 dní.

Žalovaná doručila svoje vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa okresnému súdu 14. marca 2002.

Dňa 18. marca 2002 dal príslušný sudca pokyn na vyhotovenie predkladacej správy a jej zaslanie spolu so spisom krajskému súdu z dôvodu odvolania sťažovateľa vo veci. Predmetný spis okresného súdu bol odvolaciemu súdu doručený 22. marca 2002.

Dňa 27. septembra 2002 bolo na základe pokynu príslušného sudcu odoslané predvolanie na pojednávanie účastníkom konania na 24. október 2002.

Na pojednávaní odvolacieho súdu z 24. októbra 2002 konaného za prítomnosti oboch účastníkov konania bolo vynesené rozhodnutie. Krajský súd uznesením č. k. 19 Co 143/02-103 zrušil rozsudok prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2002.

Dňa 15. novembra 2002 bol spis s uznesením z odvolacieho súdu doručený prvostupňovému súdu na nové prejednanie veci.

Dňa 19. novembra 2002 dal príslušný sudca úpravou kancelárii pokyn na zaslanie uznesenia odvolacieho súdu účastníkom konania a výzvy na sťažovateľa, aby v lehote 7 dní označil „*dôkazy preukazujúce rekonštrukciu elektrických rozvodov v roku 1985*“.

Na výzvu sťažovateľ reagoval listom zo 6. decembra 2002 doručeným okresnému súdu 10. decembra 2002.

Od toho času okresný súd nevykonal v spise žiadny úkon až do 14. januára 2004, keď sudca okresného súdu vytýčil termín pojednávania na 10. február 2004, o čom upovedomil účastníkov konania.

Listom zo 4. februára 2004 ospravedlnil sťažovateľ zo zdravotných dôvodov svoju neúčast' na pojednávaní, dal súhlas na prerokovanie veci v jeho neprítomnosti, požiadal o vyžiadanie dôkazov a vypočutie svedkov: 1. Ing. J. B., 2. P. H., 3. J. J., 4. J. S. a 5. M. S.

Pojednávanie okresného súdu z 10. februára 2004 konané iba za prítomnosti nového právneho zástupcu žalovanej bolo odročené na 27. apríl 2004 z dôvodu predvolania a vypočutia svedkov navrhnutých sťažovateľom a vykonania ďalších procesných úkonov v predmetnej veci.

Nový právny nástupca žalovanej (Alianz – Slovenská poisťovňa, a. s.) listom z 11. februára 2004 požiadal okresný súd o zaslanie kópie rozsudku z 30. novembra 2001.

Dňa 23. marca 2004 bolo okresnému súdu doručené faxové oznámenie žalovanej, v ktorom uviedla, že svedok P. H. je ich zamestnancom a navrhujú ho v predmetnom spore vypočuť.

V súlade so záverom prijatým na pojednávaní okresného súdu konanom 10. februára 2004 dal sudca 25. marca 2004 pokyn súdnej kancelárii na predvolanie svedkov na pojednávanie: P. H., J. J., J. S. a M. S., ako aj na zaslanie výziev Západoslovenskej energetike, a. s., T. a sťažovateľovi.

K výzve okresného súdu sa vyjadril sťažovateľ listom z 1. apríla 2004, v ktorom zaslal jeden rovnopis svojho podania a potvrdenie o majetkových pomeroch. Rovnopis ďalšieho podania sťažovateľ nezaslal, pretože podľa neho okresný súd nesprávne určil dátum tohto podania a z tohto dôvodu ho nevedel nájsť. Záverom sťažovateľ oznámil, že vo veci už bol oslobodený od súdnych poplatkov, a to uznesením okresného súdu č. k. 7 C 893/00-19 z 20. apríla 2001.

Listom doručeným okresnému súdu 8. apríla 2004 zaslala Západoslovenská energetika, a. s., vyžiadané doklady.

Dňa 21. apríla 2004 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní svedka J. J. z dôvodu jeho hospitalizácie v nemocnici.

Na pojednávaní okresného súdu z 27. apríla 2004 konanom za účasti sťažovateľa a právnej zástupkyne žalovanej boli vypočutí traja svedkovia: P. H., Ing. J. B. a M. S. Pretože sťažovateľ neupustil od vypočutia neprítomných svedkov, okresný súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom zistenia, kedy bude možné neprítomných svedkov vypočuť, ako aj vykonania ďalších procesných úkonov.

Dňa 12. mája 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k výsluchom svedkov. Zo sprievodného listu k vyjadreniu je zrejmé, že sťažovateľ podal do rúk predsedu okresného súdu aj sťažnosť na prietahy v konaní.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov (...)“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A) Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba o plnenie v občianskoprávnej veci týkajúca sa nárokov vyplývajúcich z poisťnej zmluvy. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej zložitosti veci, avšak po skutkovej stránke možno konštatovať, že v danom prípade ide o vec skutkovo zložitú, vyžadujúcu si vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré môže spôsobiť predĺženie konania najmä v prípade, ak zistenie skutkového stavu je závislé od vypočutia viacerých svedkov, zabezpečenia viacerých listinných dôkazov a pod. Spomínaná skutková zložitnosť veci však nemôže ospravedlniť obdobie nečinnosti okresného súdu v konaní o žalobe sťažovateľa.

B) Správanie sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd hodnotí ako aktívne, sťažovateľ reagoval na výzvy okresného súdu, zúčastňoval sa jednotlivých pojednávaní i označoval dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V správaní sťažovateľa teda ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil, že okresný súd bez existencie zákonnej prekážky konania v období od 10. novembra 2002, keď mu bola doručená reakcia sťažovateľa na jeho výzvu, až do 14. januára 2004, keď vo veci konajúci sudca okresného súdu nariadil pojednávanie, v predmetnej veci nekonal. Uvedené obdobie nečinnosti v postupe okresného súdu trvajúce viac ako 13 mesiacov malo vplyv na doterajšiu dĺžku konania, a preto ho je potrebné považovať za zbytočný priet'ah v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pri svojom rozhodovaní ústavný súd prihliadol aj na skutočnosť, že predmetné konanie bolo predĺžené aj o obdobie trvajúce takmer osem mesiacov, t. j. od 22. marca 2002 do 15. novembra 2002, keď sa spisový materiál v predmetnej veci nachádzal na krajskom

súde v dôsledku sťažovateľom podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 893/00-82 z 30. novembra 2001.

V rámci odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že krajský súd v rámci odôvodnenia uznesenia č. k. 19 Co 143/02-103 z 24. októbra 2002 uviedol, že „(...) Okresný súd totiž nevykonal žiadne dôkazy na navrhovateľom tvrdenú okolnosť, majúcu vplyv na rozsah žiadaného plnenia, že elektrická inštalácia bola vybudovaná v roku 1995 (...)“. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol v predmetnej veci na skutočnosť, že sťažovateľ svoje nové návrhy na vykonanie dokazovania ohľadom preukázania svojich tvrdení v predmetnom konaní predložil okresnému súdu až v podaní zo 4. februára 2004 na základe jeho výzvy, a preto vzhľadom na zákonnú povinnosť sťažovateľa ako účastníka konania označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 Občianskeho súdneho poriadku) nemožno podľa názoru ústavného súdu obdobie, počas ktorého krajský súd rozhodoval o sťažovateľom podanom odvolaní, započítať na ťarchu okresného súdu.

S ohľadom na uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 Sk, ktoré odôvodnil tým, že v dôsledku nečinnosti okresného súdu v predmetnom konaní mu bola spôsobená finančná ujma a taktiež sa dlhodobo nachádza v stave právnej neistoty, ktorý u neho spôsobil psychickú záťaž, ktorá vyústila do psychickej poruchy a vyžiadala si opakovanú ambulantnú liečbu u psychiatra.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 10 000 Sk. Táto suma zohľadňuje predmet konania okresného súdu, dĺžku zbytočných prietáhov v tomto konaní (trinásť mesiacov) a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľa nevyhovel.

4. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 6 786 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal v súlade s ustanovením § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety v spojení s § 16, § 1 ods. 3, § 19 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, v zásade nie je oceníteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 540 Sk (základom pre výpočet je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2003 vo výške 13 602 Sk) a hodnota režijného paušálu 136 Sk.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia spolu 6 786 Sk neodporuje platným právnym predpisom, a preto priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celej výške uplatnenej právnym zástupcom sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2005